

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Δήλωση Πολιτικής Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού

21 Δεκεμβρίου 2021

Η Δήλωση Πολιτικής Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού υιοθετήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 21 Δεκεμβρίου 2021.

Η Δήλωση Πολιτικής βασίστηκε στη «Μελέτη για τη Δήλωση Πολιτικής Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού» η οποία εκπονήθηκε στα πλαίσια υλοποίησης του στρατηγικού έργου «Διασυνοριακή Συνεργασία για Εφαρμογή Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού» με ακρωνύμιο «ΘΑΛ-ΧΩΡ 2» και συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΤΠΑ) και από εθνικούς πόρους.

Φεβρουάριος 2023

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Η Δήλωση Πολιτικής (ΔΠ) αποτελεί το στρατηγικό πλαίσιο για τον Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό (ΘΧΣ) και το Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο (ΘΧΣχ) που θα εκπονηθεί στη συνέχεια στα θαλάσσια ύδατα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η ΔΠ θέτει το όραμα, τις προτεραιότητες, τους στόχους (οικονομικούς, κοινωνικούς, πολιτισμικούς και περιβαλλοντικούς) και τις στρατηγικές κατευθύνσεις του Κράτους, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη για βιώσιμη ανάπτυξη.

Η ΔΠ εκπονείται στη βάση των διατάξεων των περί Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού και άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμων του 2017 και 2021 (Ν. 144(Ι)/2017 ο οποίος είναι εναρμονιστικός με την Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2014/89/ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε με Ν. 34(Ι)/2021) και άλλων σχετικών πολιτικών και συναφών νομοθετημάτων σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο.

Η ΔΠ βασίστηκε στο παραδοτέο ειδικής μελέτης με τίτλο «Μελέτη για τη Δήλωση Πολιτικής Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού» η οποία τη συνοδεύει ως υποστηρικτικό έγγραφο.

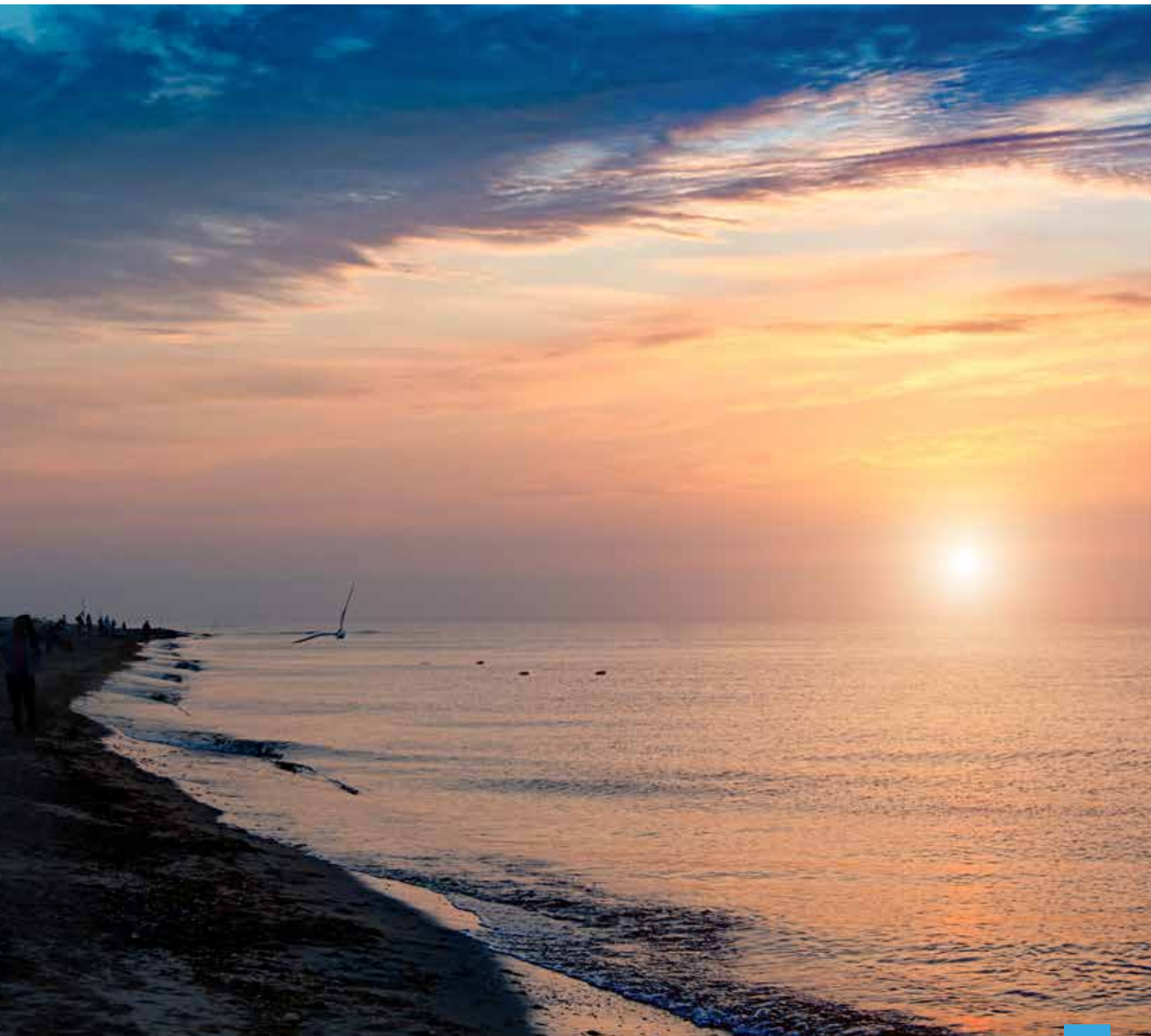
Η ΔΠ λαμβάνει υπόψη την υφιστάμενη οικονομική, κοινωνική, περιβαλλοντική και πολιτισμική διάσταση των θαλασσίων υδάτων, καθώς και τα Σχέδια Ανάπτυξης που εφαρμόζονται σε παράκτιες περιοχές της Κύπρου (σύμφωνα με τον περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμο) και την Στρατηγική και το Σχέδιο Δράσης για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιων Περιοχών. Ως αποτέλεσμα, λαμβάνονται υπόψη οι αλληλεπιδράσεις ξηράς-θάλασσας και προωθείται η συνοχή του ΘΧΣ με τις αντίστοιχες θεσμικές διαδικασίες οι οποίες αφορούν στην ολοκληρωμένη διαχείριση παράκτιων περιοχών.

Περαιτέρω, η ΔΠ λαμβάνει υπόψη τις κύριες προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζει ο θαλάσσιος χώρος, όπως οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, διασυνοριακά ζητήματα και συνεργασία με γειτονικά κράτη και τη στροφή της ΕΕ σε βιώσιμες επενδύσεις.

1. ΟΡΑΜΑ

Το όραμα της Κύπρου για τα θαλάσσια ύδατα της είναι η αειφόρος αξιοποίηση και ανάπτυξη τους.

Το όραμα αυτό πηγάζει από την εγκεκριμένη από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 22 Αυγούστου 2014 Στρατηγική της Κύπρου για μία Εθνική Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική (ΟΘΠ) και συνεπώς θα πρέπει να εξασφαλιστεί ότι τα θαλάσσια ύδατα θα είναι «καθαρά, υγιή, ασφαλή, παραγωγικά και με βιολογική ποικιλότητα».

2. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Για την επίτευξη των χαρακτηριστικών του οράματος «καθαρά, υγιή και με βιολογική ποικιλότητα θαλάσσια ύδατα» επιλέγονται οι ακόλουθες στρατηγικές κατευθύνσεις, οι οποίες απορρέουν τόσο από την Στρατηγική της Κύπρου για μία Εθνική Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική όσο και από την Διακήρυξη της Λεμεσού:

- Προστασία και βιώσιμη χρήση του θαλάσσιου περιβάλλοντος.
- Ενίσχυση της θαλάσσιας έρευνας, γνώσης και καινοτομίας.

Για την επίτευξη των χαρακτηριστικών του οράματος «ασφαλή θαλάσσια ύδατα» επιλέγονται οι ακόλουθες στρατηγικές κατευθύνσεις, οι οποίες απορρέουν από την Στρατηγική της Κύπρου για μία Εθνική Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική:

- Ανάπτυξη εθνικής συνείδησης θαλασσών.
- Ενίσχυση της διεθνούς διάστασης της ΟΘΠ της Κύπρου.

Για την επίτευξη των χαρακτηριστικών του οράματος «παραγωγικά θαλάσσια ύδατα» επιλέγεται η ακόλουθη στρατηγική κατεύθυνση, η οποία απορρέει τόσο από την Στρατηγική της Κύπρου για μία Εθνική Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική όσο και από την Διακήρυξη της Λεμεσού:

- Ανάπτυξη μιας βιώσιμης θαλάσσιας οικονομίας, με αειφόρο αξιοποίηση των φυσικών πόρων (περιλαμβανομένων και των ορυκτών), με ποιότητα, αξιοπιστία και κοινωνική και περιβαλλοντική ευθύνη.

3. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Οι προαναφερθείσες στρατηγικές κατευθύνσεις μπορούν να εξειδικευτούν στους ακόλουθους στρατηγικούς στόχους με βάση τις συνιστώσες της βιώσιμης ανάπτυξης:

Για τη Γαλάζια Οικονομία (ΓΟ)

- Προγραμματισμός βιώσιμων δράσεων λαμβάνοντας υπόψη την Πράσινη Συμφωνία (Green Deal), την κυκλική οικονομία, την ανάγκη σταδιακής απεξάρτησης από ορυκτά καύσιμα του ενεργειακού τομέα και την στροφή της ΕΕ σε φιλικές προς το περιβάλλον τεχνολογίες.
- Αύξηση της ανταγωνιστικότητας των θαλάσσιων αναπτυξιακών τομέων.
- Απελευθέρωση του αναπτυξιακού δυναμικού της Γαλάζιας Οικονομίας με προώθηση καινοτομιών και ανάπτυξη θαλάσσιων περιοχών για την δοκιμή, επαλήθευση και επίδειξη καινοτόμων τεχνολογιών.
- Εξασφάλιση των αναγκαίων επενδύσεων και προώθηση συνεργασιών δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.
- Ενθάρρυνση ανάπτυξης νέων (πράσινων) τεχνολογιών για ασφαλή και βιώσιμη εκμετάλλευση θαλάσσιων ορυκτών κοιτασμάτων.

Για την Κοινωνική Συνοχή (ΚΣ)

- Αξιοποίηση του κοινωνικο-πολιτισμικού χαρακτήρα του τρόπου ζωής με άξονα τη θάλασσα και τις ακτές και ενίσχυσή του με κατάλληλες πολιτικές, ώστε να προστατεύεται και να τονώνεται η πολιτισμική ταυτότητα των τοπικών κοινοτήτων, να βελτιώνεται το επίπεδο ζωής των κατοίκων τους και να λειτουργούν ως πόλος έλξης και δυναμισμού.
- Ενίσχυση του βαθμού έλξης των θαλάσσιων επαγγελματιών, με την παροχή κατάλληλης κατάρτισης και την προαγωγή νοοτροπίας ασφάλειας στον χώρο εργασίας και κινητικότητας του εργατικού δυναμικού μεταξύ τομέων και μεταξύ πόλεων ή/και κρατών.
- Διασφάλιση ότι παρέχεται στις τοπικές κοινωνίες και στη κοινωνία των πολιτών εν γένει η δυνατότητα συμμετοχής και επακόλουθου οφέλους από την ανάπτυξη υφιστάμενων και νέων καινοτόμων δραστηριοτήτων.
- Βελτίωση συνθηκών εργασίας στα θαλάσσια επαγγέλματα.

Για την Προστασία του Περιβάλλοντος (ΠΠ)

- Εξασφάλιση Καλής Περιβαλλοντικής Κατάστασης της θάλασσας, προώθηση των στόχων των σχετικών Οδηγιών της ΕΕ.
- Ανάπτυξη ενός συνεκτικού δικτύου θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών, με βάση την αρχή της Οικολογικής Προσέγγισης, και εξασφάλιση της βιοποικιλότητας με τις αντίστοιχα παρεχόμενες οικοσυστημικές υπηρεσίες.
- Αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής και θαλάσσιας ρύπανσης από πλοία και από άλλες πηγές-δραστηριότητες.
- Διατήρησης της φυσιογνωμίας των παράκτιων τοπίων και παράλληλη μέριμνα για τη μη αλλοίωση της πολιτιστικής ταυτότητας των τοπικών κοινωνιών.
- Αύξηση της γνώσης για τη θάλασσα και διάχυσή της.
- Εφαρμογή κατάλληλων πρακτικών διαχείρισης, πρόληψης και προσαρμογής στις επιπτώσεις της Κλιματικής Αλλαγής και στις επιπτώσεις άλλων διεργασιών, με σκοπό την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των παράκτιων περιοχών, των θαλάσσιων οικοσυστημάτων και των θαλάσσιων δραστηριοτήτων.

Για τη Διακυβέρνηση (Δ)

- Εξασφάλιση συμβατότητας και συνέργειας των θαλάσσιων χρήσεων με τις παράκτιες, λαμβάνοντας υπόψη την αλληλεπίδραση ξηράς-θάλασσας.
- Ενίσχυση της συνεργασίας και της θαλάσσιας διακυβέρνησης, προβλέποντας σαφείς και αποτελεσματικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων και διαβουλεύσεων με συντονισμό και διαφάνεια, λαμβάνοντας υπόψη την Στρατηγική και το Σχέδιο Δράσης για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιων Περιοχών και τις αντίστοιχες θεσμικές διαδικασίες.
- Ενίσχυση της ολοκληρωμένης θαλάσσιας επιτήρησης και ανάπτυξη Εθνικού Κοινού Περιβάλλοντος Ανταλλαγής Πληροφοριών.
- Διαμόρφωση συνεκτικού προγραμματισμού για επενδύσεις.
- Εξασφάλιση συνοχής οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων.
- Προάσπιση της εθνικής ασφάλειας.
- Ενίσχυση διατομεακών συνεργασιών και ανταλλαγής καλών πρακτικών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

4. ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Για την υλοποίηση τόσο του Οράματος για τα θαλάσσια ύδατα της Κύπρου όσο και των προαναφερθέντων Στρατηγικών Κατευθύνσεων και Στρατηγικών Στόχων οι οποίοι εξειδικεύονται βάσει των συνιστωσών της βιώσιμης ανάπτυξης, εντοπίζονται και οι **ακόλουθοι Ειδικοί στόχοι ανά αναπτυξιακό τομέα¹**, για την υλοποίηση των οποίων οι αρμόδιες Υπηρεσίες έχουν ήδη στρατηγικές, πολιτικές και προγράμματα ή δράσεις σε εξέλιξη:

Αλιεία και Υδατοκαλλιέργεια

- Ενθάρρυνση βιώσιμων αλιευτικών δραστηριοτήτων. (ΓΟ)
- Ανάπτυξη της οικονομικά βιώσιμης, περιβαλλοντικά συμβατής και κοινωνικά αποδεκτής υδατοκαλλιέργειας. (ΓΟ, ΚΣ, ΠΠ)
- Στήριξη της έρευνας και καινοτομίας στον τομέα των υδατοκαλλιεργειών. (ΓΟ)
- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, αποδοτικότητας και παραγωγικότητας της Κυπριακής υδατοκαλλιέργειας. (ΓΟ)
- Στήριξη της ανάπτυξης γαλάζιας βιοτεχνολογίας, με ισότιμη κατανομή οφελών από τη χρήση γενετικών πόρων. (ΓΟ, ΠΠ)

Ενέργεια

- Ορθολογική και βιώσιμη αξιοποίηση των δυνητικών κοιτασμάτων υδρογονανθράκων της Κυπριακής ΑΟΖ. (ΓΟ)
- Ορθολογική και βιώσιμη ανάπτυξη υποθαλάσσιων ενεργειακών υποδομών, όπως την όδευση καλωδίων ηλεκτρισμού και αγωγών αερίου (π.χ. φυσικού αερίου ή υδρογόνου), καθώς και η προστασία τους. (ΓΟ, Δ)
- Αξιοποίηση των θαλάσσιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, έχοντας υπόψη και το 'Green Deal' της Ε.Ε. για μηδενικές εκπομπές ρύπων μέχρι το 2050. (ΓΟ, ΠΠ)
- Μεγιστοποίηση των ευκαιριών καινοτομίας. (ΓΟ)
- Ενθάρρυνση ανάπτυξης τεχνολογίας και υποδομών για δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα. (ΓΟ, ΠΠ)

Θαλάσσιος και Παράκτιος Τουρισμός

- Στήριξη ενός βιώσιμου θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού (σύμφωνα με την εγκεκριμένη Εθνική Στρατηγική Τουρισμού). (ΓΟ, ΚΣ)
- Προβολή εναλλακτικών μορφών παράκτιου τουρισμού με άξονα θαλάσσιες δραστηριότητες ως αποτέλεσμα της αλληλεξάρτησης ξηράς-θάλασσας, για αύξηση της ελκυστικότητας της Κύπρου ως προορισμού. (ΓΟ, ΚΣ)
- Καταγραφή/τεκμηρίωση, προστασία, προβολή και ασφαλής διαχείριση των ενάλιων αρχαιοτήτων.
- Μεγιστοποίηση των ευκαιριών καινοτομίας. (ΓΟ)
- Μη αλλοίωση της πολιτιστικής ταυτότητας των τοπικών κοινωνιών. (ΚΣ)

¹ Η παράθεσή τους γίνεται με ουδέτερη προσέγγιση, χωρίς ιεράρχηση και σε αλφαβητική σειρά. Σε παρένθεση αποτυπώνεται η συσχέτιση με τις συνιστώσες της βιώσιμης ανάπτυξης όπως περιγράφονται στους Στρατηγικούς Στόχους.

Ναυτιλία - Λιμένες

- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. (ΓΟ)
- Μεγιστοποίηση των ευκαιριών καινοτομίας. (ΓΟ)
- Στήριξη της ολοκληρωμένης θαλάσσιας επιτήρησης. (ΠΠ, Δ)
- Διασφάλιση της καθαριότητας, της προστασίας και της ασφάλειας των θαλασσών. (ΠΠ)
- Προώθηση οικολογικής λειτουργίας λιμένων («πράσινων» λιμένων) με την χρήση ανανεώσιμων πηγών ή άλλων βιώσιμων επιλογών. (ΠΠ)

Πρόσθετοι Ειδικόί Στόχοι

Επιπρόσθετα από τους προαναφερθέντες ειδικούς στόχους ανά αναπτυξιακό τομέα, για την περαιτέρω υλοποίηση του Οράματος και των Στρατηγικών Κατευθύνσεων και Στρατηγικών Στόχων όσον αφορά στην περιβαλλοντική και κοινωνική-πολιτισμική διάσταση, εντοπίζονται οι ακόλουθοι πρόσθετοι Ειδικόί στόχοι, όπως προκύπτουν από τις πολιτικές και τα προγράμματα των αρμόδιων κρατικών Υπηρεσιών:

- Διαχείριση και προστασία των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 και προστασία των θαλάσσιων απειλούμενων ειδών και των ενδιαιτημάτων τους.
- Έλεγχος και πρόληψη της ρύπανσης των νερών και του εδάφους από την λειτουργία εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων και, γενικά, από οποιαδήποτε δραστηριότητα που μπορεί ή τείνει να ρυπάνει τα νερά και το έδαφος, ιδιαιτέρως στον παράκτιο χώρο.
- Διασφάλιση καλής ποιότητας των νερών κολύμβησης.
- Προστασία των παράκτιων ζωνών από την διάβρωση, λαμβάνοντας υπόψη και τις πιθανές συνέπειες της Κλιματικής Αλλαγής, την πιθανή άνοδο της στάθμης της θάλασσας, καθώς και τις Αλληλεπιδράσεις Ξηράς-Θάλασσας.

Τέλος, για την υλοποίηση όλων των παραπάνω Γενικών και Ειδικών Στόχων, ως **οριζόντιος στόχος** επισημαίνεται η σημασία έγκαιρου **προσανατολισμού των επενδύσεων** για κάθε επιμέρους αναπτυξιακό τομέα με τρόπο ώστε αυτές να συμβάλλουν πράγματι στην **βιώσιμη ανάπτυξη**, δεδομένης της νέας πολιτικής της ΕΕ για Πράσινη Συμφωνία και ταξινόμια των επενδύσεων, και να έχουν πιθανότητα Κοινοτικής χρηματοδότησης.

5. ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ

Για την προετοιμασία της χωρικής οργάνωσης των θαλάσσιων αναπτυξιακών δραστηριοτήτων και χρήσεων της θάλασσας της Κύπρου μέσω του ΘΧΣ και κατ' επέκταση του ΘΧΣχ, τίθενται οι ακόλουθες οικονομικές-κοινωνικές και περιβαλλοντικές-πολιτισμικές προτεραιότητες:

5.1 Οικονομικές - Κοινωνικές προτεραιότητες

Καταγράφονται με ουδέτερη προσέγγιση, χωρίς ιεράρχηση, οι ακόλουθες οικονομικές-κοινωνικές προτεραιότητες:

- **Αξιοποίηση των αποθεμάτων υδρογονανθράκων και βιώσιμη ανάπτυξη συναφών υποδομών.** Το ΘΧΣχ θα πρέπει να λάβει υπόψη τους σχεδιασμούς για τη μελλοντική ανάπτυξη ενεργειακών υποδομών, όπως υποθαλάσσιων αγωγών φυσικού αερίου (πχ. Έργο Κοινού Ενδιαφέροντος «EastMed»), καθώς και την προστασία τους.
- **Προστασία του υφιστάμενου δικτύου υποθαλάσσιων καλωδίων και βιώσιμη ανάπτυξη νέων δικτύων** στην Κυπριακή ΑΟΖ, που εξασφαλίζει τη λειτουργία βασικών υποδομών και πρόβλεψη για μελλοντικές υποδομές που έχουν εγκριθεί στο πλαίσιο διεθνούς συνεργασίας για τις τηλεπικοινωνίες και την ενέργεια (π.χ. Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος «EuroAsia Interconnector» και «EuroAfrica Interconnector»).
- **Ανάπτυξη υπεράκτιων εγκαταστάσεων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.** Η χωροθέτηση και λειτουργία υπεράκτιων εγκαταστάσεων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, λαμβάνοντας υπόψη και την αλληλεπίδραση τους με έργα στη ξηρά. Η υλοποίηση έργων ΑΠΕ θα μπορούσε να συμβάλει στη μείωση της εξάρτησης από ορυκτά καύσιμα, στη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα και στην αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής και των επιπτώσεών της.
- **Ασφάλεια ναυσιπλοΐας.** Η ασφάλεια της ναυσιπλοΐας και η εξασφάλιση των αναγκαίων υποδομών υποστήριξης (πχ. λιμενικές εγκαταστάσεις και λιμενικές περιοχές) είναι μείζονος σημασίας. Το ΘΧΣχ θα πρέπει να έχει τις αναγκαίες χωρικές προβλέψεις για τη λειτουργία των δραστηριοτήτων αυτών και τις μελλοντικές επεκτάσεις που θα κριθούν αναγκαίες, λαμβάνοντας υπόψη τους διαδρόμους ναυσιπλοΐας, τα υφιστάμενα και προγραμματιζόμενα λιμάνια, μαρίνες και χώρους ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής.
- **Ενίσχυση του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού.** Δεδομένης της σημασίας του Παράκτιου Τουρισμού, το ΘΧΣχ θα πρέπει να προβλέψει χώρους θαλάσσιας αναψυχής σε συσχέτιση με τις χερσαίες τουριστικές εγκαταστάσεις και σε συνδυασμό όπου κριθεί σκόπιμο και δυνατόν με άλλες συμβατές θαλάσσιες χρήσεις.

- **Προστασία της αλιείας και αειφόρος ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας.** Η αλιεία μπορεί να είναι συμβατή με αρκετές άλλες θαλάσσιες χρήσεις, αλλά τα αλιεύματα μπορεί να επηρεαστούν σημαντικά από κάποιες θαλάσσιες δραστηριότητες και να μετακινηθούν από τους βιοτόπους τους, κάποιες φορές με επιπτώσεις στις τοπικές κοινωνίες. Το ΘΧΣχ θα πρέπει να προβλέψει περιοχές συνύπαρξης χρήσεων και τους όρους για αμοιβαίο όφελος. Η υδατοκαλλιέργεια είναι επίσης συναφής τομέας με προοπτική εξαγωγών και κοινωνικο-οικονομικού οφέλους για τη χώρα. Το ΘΧΣχ θα πρέπει να προβλέψει κατάλληλους χώρους για τη χωροθέτηση των μονάδων αυτών, λαμβάνοντας υπόψη και τις υπάρχουσες εγκαταστάσεις, με προοπτικές ανάπτυξης του τομέα τα επόμενα χρόνια, με τις αναγκαίες χερσαίες υποδομές συνδυαζόμενες για περισσότερες μονάδες όπου αυτό είναι δυνατόν.

5.2 Περιβαλλοντικές - Πολιτισμικές προτεραιότητες

Καταγράφονται με ουδέτερη προσέγγιση, χωρίς ιεράρχηση, οι ακόλουθες περιβαλλοντικές - πολιτισμικές προτεραιότητες:

- **Διαφύλαξη των Προστατευόμενων Περιοχών.** Οι χωροταξικές ρυθμίσεις θα υιοθετήσουν τις ρυθμίσεις αναφορικά με τις κηρυγμένες Προστατευόμενες Περιοχές, τους γεωμορφολογικούς σχηματισμούς ιδιαίτερης σημασίας, καθώς και τους βιότοπους των θαλάσσιων προστατευόμενων ειδών, προβλέποντας όπου χρειαστεί και συνεκτικούς διαδρόμους μεταξύ τους και περιμετρικές ζώνες (buffer zones).
- **Προστασία των θαλάσσιων υδάτων από ρύπανση.** Ο ΘΧΣ θα λάβει υπόψη τις δεσμεύσεις της Κύπρου έναντι τόσο των σχετικών Οδηγιών της ΕΕ² όσο της Σύμβασης της Βαρκελώνης και των συναφών Πρωτοκόλλων της, που έχουν κυρωθεί με αντίστοιχους νόμους. Οι προτεινόμενες χωροταξικές λύσεις θα πρέπει να συμβάλλουν στην υλοποίηση των επιμέρους δεσμεύσεων όσο περισσότερο είναι δυνατόν.
- **Βελτίωση ποιότητας ατμόσφαιρας.** Συνυπολογισμός πιθανών αρνητικών επιπτώσεων δραστηριοτήτων στην ποιότητα της ατμόσφαιρας δεδομένου ότι υπάρχουν θαλάσσιες αλλά και παράκτιες δραστηριότητες που συμβάλλουν στην ατμοσφαιρική ρύπανση.
- **Άμβλυνση αρνητικών επιπτώσεων του θορύβου στο θαλάσσιο περιβάλλον.** Συνυπολογισμός για αποφυγή και έλεγχο των αρνητικών επιπτώσεων του θορύβου στο θαλάσσιο περιβάλλον, καθώς μπορεί να επηρεάσει αρνητικά ευαίσθητα θαλάσσια είδη αλλά και ανθρώπους.
- **Συνυπολογισμός επιπτώσεων της Κλιματικής Αλλαγής** στην Κύπρο. Οι επιπτώσεις αυτές έχουν εκτιμηθεί από την Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή για αντιμετώπισή τους. Κατά την εκπόνηση του ΘΧΣχ θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατάλληλα μέτρα προσαρμογής σε διάφορους τομείς (τουρισμός, λιμάνια, μαρίνες, χώροι ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής, αλιεία-υδατοκαλλιέργειες, αφαλατώσεις), λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις της Κλιματικής Αλλαγής.

² Κατ' εξοχήν της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα, της Οδηγίας για τα Ύδατα Κολύμβησης και της Οδηγίας Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική, καθώς και των τυχόν αποφάσεων, που απορρέουν από αυτές.

- **Συνυπολογισμός διάβρωσης και αλλοίωσης των ευαίσθητων ακτών.** Κατάλληλες χωροταξικές λύσεις μπορούν να μειώσουν τις αρνητικές συνέπειες. Στο ΘΧΣχ θα πρέπει, επίσης, να προβλεφθούν μέτρα μείωσης γεωμορφολογικών αλλαγών που μπορούν να προκληθούν από την ύπαρξη κάποιων παράκτιων και θαλάσσιων χρήσεων.
- **Προστασία των παρακτίων και θαλασσίων Τοπίων.** Η προστασία τους θα πρέπει να συνάδει με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για το Τοπίο³, καθώς και της Πολιτιστικής/ Ιστορικής Κληρονομιάς⁴, όπου αυτά υπάρχουν και αναλόγως της σημασίας τους και του κινδύνου απώλειάς τους.

³ Σχετικός είναι ο περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για το Τοπίο (Κυρωτικός) Νόμος του 2006 (Ν. 4(III)/2006).

⁴ Η ΚΔ επικύρωσε τη Διεθνή Σύμβαση για την προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς το 1975.

6. ΧΩΡΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Δίδονται επιπρόσθετα οι ακόλουθες χωρικές κατευθύνσεις για την χωρική οργάνωση των θαλάσσιων αναπτυξιακών δραστηριοτήτων και χρήσεων της Κύπρου και την εκπόνηση του ΘΧΣχ:

- Το ΘΧΣχ θα είναι ενιαίο, λειτουργικό και συνεκτικό, που θα ενσωματώνει τις επιμέρους υφιστάμενες, υπό αδειοδότηση ή μελλοντικές θαλάσσιες δραστηριότητες και χρήσεις και θα καλύψει τα θαλάσσια ύδατα της ΚΔ.
- Για την καλύτερη τεκμηρίωση των προτάσεων του ΘΧΣχ, είναι αναγκαία η εκπόνηση των ακόλουθων μελετών/ δράσεων ως μέρους του διαδικαστικού βήματος της ανάλυσης των δεδομένων:
 - **Εντοπισμός συμβατών και ασύμβατων χρήσεων και δραστηριοτήτων και των όρων συμβατότητας ορισμένων εξ αυτών**, με τη χρήση κατάλληλων εργαλείων και μεθοδολογιών.
 - **Καταγραφή, χαρτογράφηση και αξιολόγηση των οικοσυστημικών χαρακτηριστικών θάλασσας και βυθού και των οικοσυστημικών υπηρεσιών** που παρέχουν. Αξιοποίηση των μέχρι σήμερα καταγραφών.
 - **Εκτίμηση σωρευτικών επιπτώσεων** των υπαρχουσών και των προγραμματιζόμενων θαλάσσιων δραστηριοτήτων, με τη χρήση κατάλληλων εργαλείων και μεθοδολογιών, και εντοπισμός αναγκαίων δράσεων, ώστε να εξασφαλίζεται Καλή Περιβαλλοντική Κατάσταση.
 - Εκτίμηση **συνολικής επικινδυνότητας και ευαισθησίας/ευαλωσιμότητας περιοχών**, σύμφωνα με τις υφιστάμενες πολιτικές βιώσιμης ανάπτυξης, με χρήση κατάλληλης μεθόδου.
- Οι προτάσεις του ΘΧΣχ θα περιλαμβάνουν καθορισμένες βασικές περιοχές/ ζώνες για την ανάπτυξη σε κάθε μία από αυτές συμβατών θαλάσσιων δραστηριοτήτων και χρήσεων, λαμβάνοντας υπόψη ιδιαιτέρως:
 - την **οικοσυστημική προσέγγιση** και την ανάγκη σεβασμού όσο είναι δυνατόν της ακεραιότητας των οικοσυστημάτων,
 - τις υφιστάμενες και προγραμματιζόμενες δραστηριότητες και χρήσεις στον παρακείμενο **παράκτιο/χερσαίο χώρο**, ώστε να εξασφαλίζονται **συνέργειες**,
 - την ανάγκη προστασίας των **εναλίων αρχαιοτήτων**, και
 - τη δυνατότητα οργάνωσης συμβατών δραστηριοτήτων και χρήσεων παράλληλα **και στις τρεις «διαστάσεις» του θαλάσσιου χώρου**: την επιφάνεια, τη στήλη του ύδατος και τον βυθό.
- Εισήγηση επιπρόσθετων **ρυθμίσεων**, που να **εξασφαλίζουν την καλή λειτουργία** εντός κάθε περιοχής/ζώνης καθώς και/ή ανάπτυξη δραστηριοτήτων υπό όρους σε θαλάσσιες περιοχές εκτός αυτών των προκαθορισμένων θαλάσσιων περιοχών/ζωνών.
- Εντοπισμός και χρήση **χωροταξικών επιλογών**, οι οποίες μπορούν να συμβάλουν στην εξασφάλιση τήρησης των κριτηρίων και δεικτών **Καλής Περιβαλλοντικής Κατάστασης** των θαλάσσιων (και τυχόν επιλεγμένων επιφανειακών χερσαίων) υδάτων.
- Εντοπισμός και χρήση **χωροταξικών επιλογών**, οι οποίες μπορούν να συμβάλουν στην **προσαρμογή στις αναμενόμενες επιπτώσεις της Κλιματικής Αλλαγής**.
- Συμπερίληψη στο ΘΧΣχ μηχανισμού **συστηματικής παρακολούθησης και αξιολόγησης της εφαρμογής** του.

**MARITIME
CYPRUS**

Υφυπουργείο Ναυτιλίας